

BØ KOMMUNE
Veaveien 50
8475 STRAUMSJØEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Torhild Lamo, 4775547811

Dispensasjon til nedboring av ny kommunal hovedvannledning i Straume naturreservat i Bø kommune

Vi viser til epost med søknad fra Bø kommune datert 08.07.2022, samt utfyllende informasjon gitt i epost.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland gir Bø kommune tillatelse til nedboring av ny kommunal hovedvannledning i Straume naturreservat. Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 48. Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- Vannledninga skal bores i stabile masser, minst én meter under bunn, i Saltvatnets utløp, der denne går inn i Skjørisen. Vannledninga skal følge vedlagte trasé (se kartvedlegg).
- Inn- og utgang skal skje utenfor naturreservatet og på en slik måte at det ikke påvirker naturreservatet. Det er ikke tillatt å grave eller på annen måte flytte masser på havbunn/elvebunn.
- Arbeidet skal foregå utenom den mest sårbare perioden for fugl, det vil si at dere ikke kan gjennomføre tiltaket i perioden 15. april til 31. juli.
- Tillatelsen gjelder fram til 31.12.2023.
- Etter at arbeidet er ferdigstilt skal dere sende ei skriftlig tilbakemelding til Statsforvalteren og arrangere sluttbefaring.

Dispensasjonen gjelder kun fra verneforskriften.

Informasjon om klagerett

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen er tre uker etter at dette vedtak er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom Statsforvalteren i Nordland.

Søknaden

Bø kommune planlegger å bytte ut kommunal hovedvannledning mellom Bøheimen og Straume. Traseén krysser Straume naturreservat ved Tennvalen og kommunen søker derfor om dispensasjon

til å bore ned ny vannledning gjennom naturreservatet, ved Saltvatnets utløp til Skjørisen. Dagens vann- og avløpsledning er gravd ned under vegbro som krysser reservatet. Det er ikke aktuelt å legge ny avløpsledning i dette området, det betyr at denne blir liggende.

Lovgrunnlaget

Straume naturreservat ble oppretta i 1997 med Statsforvalteren i Nordland som forvaltningsmyndighet. Formålet med vernet er å:

Bevare et viktig våtmarksområde med naturlig tilhørende vegetasjon og dyreliv, særlig av hensyn til det spesielle og sårbare fuglelivet.

I naturreservatet er det ikke tillatt å iverksette tiltak som kan endre naturmiljøet, dette kan for eksempel være framføring av nye luftledninger, jordkabler og kloakkledninger. Dette står i verneforskrifta kapittel IV, punkt 3. Unntaksbestemmelsene i verneforskrifta åpner opp for vedlikehold av bygninger, veger og andre anlegg som var i bruk på vernetidspunktet. Dette står i verneforskrifta kapittel V, punkt 5. Verneforskrifta har ingen åpning for å gi tillatelse til framføring av nye vann- og avløpsledninger. Tiltaket må derfor vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48. Denne åpner for å gi dispensasjon fra verneforskrifter dersom tiltaket ikke strider mot vernets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Alle saker som berører natur skal i tillegg vurderes ut fra naturmangfoldloven §§ 8 til 12. Vurderinga skal vise hvordan disse er vektlagt.

Statsforvalterens vurdering

Kunnskapen om verneverdiene i naturreservatet er gode. Området ble kartlagt i forbindelse med verneprosessen og i 2011 ble det gjennomført ei kartlegging av naturtyper og vilt (Ecofact rapport 147).

Saltvatnet er registrert som en rik kulturlandskapssjøer, verdisatt som viktig. Saltvatnet ligger nederst i Straumevassdraget. Vatnet er omgitt av kulturmark. Langs vestsida er den en del myr- og fuktengområder, i tillegg til en del lynghei med noe vier og bjørk. Skjørisen er en langgrunn brakkvannspoll og den innerste delen av fjordsystemet med naturlig lavt oksygeninnhold. Skjørisen får også ferskvannstilførsel fra Saltvatnet og Langvatnet. Området rundt Saltvatnet er viktige hekkeområder for blant annet horndykker, storlom, grågås, rødstilk, stokkand og sangsvane. De er i tillegg viktige myteområder for en rekke andefugler. Ved Skjørisen går vernegrensa langs land, og hekkeområdene er stort sett utenfor naturreservatet. Det er registrert svarthalespove i området og området er vurdert som sannsynlig hekkeområde for denne. Svarthalespoven er en prioritert art og er registrert som kritisk trua på norsk rødliste for arter. At en art er prioritert betyr at alle uttak, skade eller ødeleggelse av arten er forbudt. Norsk rødliste er en oversikt over arter som er i ferd med, eller i fare for å bli utrydda i Norge. Flere av fugleartene som er registrert i området er trua. Det gjelder blant annet vipe og hettemåke som begge er registrert som kritisk trua, storspove, som er registrert som sterkt trua, lappfiskand og sandsvale, som er registrert som sårbare.

Det er gode nok kunnskaper om naturmangfoldet, dette betyr at naturmangfoldloven § 9, «førevar-prinsippet», ikke brukes i denne saken.

Når vi vurderer om vi skal gi dispensasjon til et tiltak, så skal vi vurdere økosystemtilnærming og samla belastning på området. Det skal også vurderes om en dispensasjon kan skape presedens og

på den måten bidra til ei gradvis forringing av området og forvitring av verneforskrifta. Det er gitt dispensasjon til oppføring av luftspenn for fiber der naturreservatet krysser Lynghaugvegen. Naturreservatet ligger nært bebyggelse og krysses ved to steder av veg. I forbindelse med vegtraséene er det også andre tekniske inngrep som vann og avløp. I tillegg krysses naturreservatet av kraftlinjer. De største truslene mot verneverdiene er knytta til gjengroing av vannforekomstene og tilstanden i disse på grunn av avrenning fra landbruket, ferdsel i sårbare perioder og fremmede arter. Det har også vært store problem med at fugler har kolliderer med kraftledninger i naturreservatet fordi de ikke oppdager hinderet før det er for seint. Det er de typiske våtmarksfuglene som ender, gjess, svaner og noen vadere, som har vært mest utsatte for kollisjon.

Ei nedgraving av vannledninga vil kunne være negativt for vassdragets fiskebestand, i tillegg til at det vil kunne endre elve-/sjøbunn og virke negativt for fuglebestander som beiter i elvemunningen. For at tiltaket ikke skal ha negativ påvirkning på verneverdiene eller Skogvollvassdraget settes det krav om at vannledninga bores ned i stabile masser, det vil si minst én meter under elve-/havbunn. Det settes også krav om at man ikke får grave eller flytte på masser i overflata/havbunn i naturreservatet. Inn- og utgang skal skje utenfor naturreservatet og arbeidet skal ikke skje i den mest sårbare perioden for hekkende fugl.

Med de vilkår som er satt vil tiltaket ikke komme i konflikt med vernets formål eller være negativt for verneverdiene. Statsforvalteren gir dermed dispensasjon.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Torhild Lamo
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
SNO Lofoten